

မိုးပန်းချီ
(၇၁ မ ၁၂)

ကြည်နူးစွင်

န င် ဝိ တ ကြိ က ဝ ဣ တို မှာ :

ကျေးဇူးစကား

ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အားပေးကူညီသော...

ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးထွန်းရှိနှင့်အတူ

စာရေးဆရာများ ဖြစ်ကြသည့်...

ဆရာ ပါရဂူ

ဆရာ မြင်းမူမောင်နိုင်မိုး

ဆရာ မောင်ရန်ရှင်း

ဆရာ မင်းအဏ္ဏဝါ

ဆရာ မောင်ဆန္ဒ (လယ်ဝေး)

ဆရာ နန္ဒာမိုးကြယ်

နှင့်

အကြံဉာဏ်ပေးကြသော....

"ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူအားလုံး" ကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း

နှလုံးသားမှ တုန့်ပြန်သံစစ်စစ်ဖြင့် လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ပန်ကြားရင်း...

မိုးပန်းမွန် (ရာမည)

* * *

ဆရာကြီး ပါရဂူ၏ အမှာစကား

မြန်မာစာပေသမိုင်းကြောင်း ပြန်ပြောင်းကြည့်လိုက်လျှင် စာပေပုံရိပ်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာသည်။ ပထမစာပေပုံရိပ်များ ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပုံရိပ်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယပုံရိပ်က ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ် ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပုံရိပ်မှာ တတိယစာပေပုံရိပ် ဖြစ်သည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပုံရိပ်၌ ပေါ်လာသော စာပေပန်းပင်ကြီးတွင် ပွင့်နေသော ပန်းပွင့်များမှာ အဝါရောင် ပန်းပွင့်များ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓတရားနှင့် ဗုဒ္ဓစာပေကို အခြေခံလျက် ပေါ်ပေါက်လာသော ကဗျာလင်္ကာများ ဖြစ်၍ ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပန်းပွင့်များတွင် အဓိကအားဖြင့် အဝါရောင်လွှမ်းနေသည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပုံရိပ်သည် ပဒေသရာဇ်နှင့်အတူ တစ်ခန်းရပ်သွားသည်။ ယင်း၏ နေရာ၌ ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ် ပေါ်လာသည်။ ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ်၌ မြင်တွေ့ရသော စာပေပန်းပွင့်ကြီးက ပန်းပွင့်များမှာ လောင်းရိပ်မိနေသည်ဖြစ်၍ လန်းလန်းဆန်းဆန်းလည်း မရှိကြပေ။ အရောင်မှာလည်း ဖြူဖျော့ဖျော့ ဖြစ်နေသည်။ သို့သော်လည်း လောင်းရိပ်အောက်က ထိုးထွက်လျက် ပွင့်လာသော စာပေပန်းပွင့်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ယင်းပန်းပွင့်များ၏ အရောင်မှာ ပန်းရောင်ဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီခေတ်တွင် နယ်ချဲ့၏ လောင်းရိပ်မိနေသည့်အတွက် မြန်မာစာပေပန်းပွင့်များသည် စည်ပင်ဖွံ့ထွားခွင့် မရဘဲ အရောင်ဖျော့တော့တော့ ဖြစ်နေကြသည်။ သို့သော်လည်း ဖျော့တော့တော့ ပန်းပွင့်များကြားထဲက အားမာန်အပြည့်ဖြင့် ပွင့်လာသော နှင်းဆီပွင့်များကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

ကိုလိုနီခေတ်စာပေပုံရိပ် နိဂုံးချုပ်သွားသည်။ လွတ်လပ်ရေးစာပေပုံရိပ် ပေါ်လာသည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပန်းပွင့်ကြီးတွင် ပွင့်လာသော စာပေပန်းပွင့်များမှာ ကြက်သွေးရောင် နှင်းဆီပွင့်များ ဖြစ်ကြသည်။

လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပပန်းပင်ကြီး နှစ်ပင်တွင် စာပေပန်းပွင့်များ ဝေဝေဆာဆာ ပွင့်ကြသည်။ စာပေပန်းပင်ကြီးတစ်ပင်မှာ တက္ကသိုလ်အပြင်ဘက်က ဖြစ်ပြီး အခြားစာပေပန်းပင်ကြီးတစ်ပင်မှာ တက္ကသိုလ်ပုရဂုဏ်အတွင်းက ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်အပြင်ဘက်က စာပေပန်းပင်ကြီးတွင် တက္ကသိုလ် အပြင်ဘက်က စာရေးဆရာများ စိုက်ပျိုးထားသော စာပေပန်းပင်များ ပွင့်နေကြပြီး၊ တက္ကသိုလ်ပုရဂုဏ်အတွင်းရှိသော စာပေပန်းပင်ကြီး၌ ကား `ခေတ်စမ်း` စာပေပန်းခိုင်များ ပွင့်လန်းနေသည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်က `ရတနာကြေးမုံ` စသောဝတ္ထုများဖြင့် အစပျိုးခဲ့သော ဝတ္ထုအညွှန်းအညွှောက်သည် ကိုလိုနီခေတ် ရောက်ရှိလာသောအခါ `မောင်ရင်မောင် မမယ်မ`၊ `မှာတော်ပုံ` ဝတ္ထု၊ `ခင်မြင့်ကြီး` ဝတ္ထု စသော ဝတ္ထုပန်းပွင့်ကြီးများ ဖြစ်လာကြသည်။ ကိုလိုနီခေတ်တွင် `မောင်ရင်မောင် မမယ်မ`၊ `ခင်မြင့်ကြီး` စသောဝတ္ထုများသည် `အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်` ဟူသော မူဝါဒအခြေခံပေါ်၌ ရေးသားသော ဝတ္ထုများဖြစ်ပြီး `ဒို့မေမေ`၊ `ရေနံ` စသောဝတ္ထုများသည် `အနုပညာသည် ပြည်သူ့အတွက်` ဟူသော မူဝါဒအရ ထွက်ပေါ်လာကြသော ဝတ္ထုများ ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင်လည်း ယင်းစာပေမူဝါဒ နှစ်မျိုးလုံးကို အခြေခံလျက် ဝတ္ထုအများအပြား ထွက်ပေါ်လာကြသည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ်၏ စာပေပန်းပင်ကြီးတွင် ပွင့်သော စာပေပန်းပွင့်များအနက် ဝတ္ထုစာပေ ပန်းပွင့်များသည် အဓိကအခန်းက ပါဝင်သည်။

စာပေသည် အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်သည်။ စာပေအဆောက်အအုံကြီး၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများမှာ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ပြဇာတ်၊ စာတမ်း စသည်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းအင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများထဲက အခိုင်ခန့်ဆုံး အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းမှာ `ဝတ္ထု` ဟုပြော၍ ရသည်။ ယနေ့ မြန်မာစာပေလောက၌ အတွင်ကျယ်ဆုံး စာပေမှာ

ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုထဲတွင်လည်း ဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတိုဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားသာ ရှိသည်။ ဝတ္ထုရှည်ထက် ဝတ္ထုတိုက မြန်မာစာပေလောက၌ ပိုပြီး တွင်ကျယ်မှုရှိသည်။ မြန်မာစာပေလောက၌ ဝတ္ထုတိုကို ပို၍ အလေးအနက် ထားကြသောကြောင့် ဝတ္ထုရှည်ထက် ဝတ္ထုတိုကို ပိုပြီး အရေးများကြသည်။

မြန်မာဝတ္ထုတိုများသည် ရေးသူကလည်း အလေးအနက်ထား၍ ရေးကြသည်။ ဖတ်သူများကလည်း အလေးထား၍ ဖတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတိုအမျိုးအစား နှစ်ခုအနက် ဝတ္ထုတိုသည် နိုင်ငံခြားဝတ္ထုကို စံချိန်အထိ တက်လှမ်းရန် ကြိုးစားအားထုတ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတိုနှစ်မျိုးအနက် ဝတ္ထုတိုကို အရေးများကြသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ပြီးသွားအောင် ရေးနိုင်၍ ရေးရသည်မှာလည်း လွယ်ကူသည်ဟု ထင်မှတ်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အမှန်က ဝတ္ထုတိုကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်အောင် ရေးဖို့မှာ ဝတ္ထုရှည်ကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်အောင် ရေးဖို့ထက် ခက်ခဲသည်။

ဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတိုနှစ်မျိုး ရှိသည့်အနက် ဝတ္ထုရှည်ကို အခန်းကျယ်ကြီးနှင့် ဥပမာပေးမည်ဆိုလျှင် ဝတ္ထုတိုကို အခန်းကျဉ်းနှင့် ဥပမာပေး၍ ရသည်။ အခန်းကျယ်ကြီးသည် နေရာအလုံအလောက် ရှိသည်ဖြစ်၍ အိမ်တစ်ဆောင်၊ မီးတပြောင်အတွက် အသုံးအဆောင်၊ ပရိဘောဂ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ထား၍ ရသည်။ အခန်းကျဉ်းထဲတွင်ကား ပရိဘောဂအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း စိတ်ရှိတိုင်းထား၍ မရပေ။ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ပရိဘောဂ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုသာ ရွေး၍ ထားရသည်။ ဝတ္ထုတိုတွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ မိမိထည့်သွင်းချင်သော အကြောင်းအရာများကို ပြွက်သိပ်မသွင်းဘဲ အရေးတကြီး လိုအပ်သော၊ မရှိမဖြစ်သော အချက်အလက်များကိုသာ ရွေးချယ်၍ ထည့်သွင်းရသည်။ အခန်းကျယ်ကြီးထဲတွင် ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို ပြန့်ကျဲပြီးထားလျှင် ရနိုင်သော်လည်း အခန်းကျဉ်းထဲတွင်မူ အိမ်၏

အလှပေါ်လွင်အောင် ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို ခူးနေရာ ခူး၊ တော်နေရာ တော်ထားဖို့လိုအပ်သည်။ ယင်းသို့ ထားတတ်မှ အိမ်၏ အလှ ပေါ်လွင်နေလိမ့်မည်။ သူ့နေရာနှင့် သူ သေသေသပ်သပ် မထားတတ်လျှင်ကား တစ်ခန်းလုံး တိုလီမုတ်စများ အပြည့်ဖြစ်နေပြီး အလှကြိုက်သူများအတွက် နှာခေါင်းရှုံ့စရာ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ထိုနည်းအတူပင် ဝတ္ထုတိုရေးသားရာ၌ လည်း အခန်းကျဉ်းအတွက် အလိုအပ်ဆုံး ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို ရွေးပြီးထားသလို ဝတ္ထုရေးဆရာသည် မိမိပေးချင်သော အကြောင်းအရာကို ဖြတ်သိပ်မပေးဘဲ သူ့အိုးနှင့်သူဆန် တန်ရုံ အလိုအပ်ဆုံး၊ အံဝင်ခွင်ကျအဖြစ်ဆုံး အကြောင်းအရာများကိုသာ အနုပညာမြောက်စွာ ထည့်သွင်းရေးသားဖို့ လိုအပ်သည်။ ယင်းအမြင်ဖြင့် ကြည့်လျှင် ဝတ္ထုရှည်ရေးခြင်းထက် ဝတ္ထုတိုရေးခြင်းက ပို၍ အနုပညာကို အသုံးချတတ်ဖို့ လိုအပ်သည်။

မိုးပန်းမွန် (ရာမည) သည် ထိုထိုမဂ္ဂဇင်းများထဲတွင် အထူးကြိုးစား၍ ရေးသားထားသော သူ၏ ဝတ္ထုတိုများထဲမှ စိတ်ကြိုက်လက်ရွေးစင် ဝတ္ထုတိုများကို ရွေးချယ်၍ ‘ကြည်နူးခွင့်နှင့် စိတ်ကြိုက်ဝတ္ထုတိုများ’ အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေထားသည်။ မိုးပန်းပွင့် (ရာမည) သည် အခန်းကျဉ်းကလေး လှနေအောင် ပရိဘောဂပစ္စည်းများကို အနုပညာမြောက်စွာ ထားသလား၊ မထားဘူးလား ဆိုတာကို သူ၏ ဝတ္ထုတိုများက သက်သေခံပေလိမ့်မည်။

ပါရဂူ

၂၄-၃-၂၀၀၄ ခုနှစ်

စဉ်းစားပေးပါ

ဟေး...ငါ့အိမ်ပေါ်က လူတွေအခုဆင်းသွား ကြနော်...ပြောလို့မရရင်
ခဲကြီးနဲ့ထုပ်စလိုက်မယ်။ ငါ့ကို ဘာမှတ်နေလဲ...,,

ဗုဒ္ဓေါ...

တော်တော်ပြင်းထန်တဲ့အာဏာသံပါလား...

သည်လောက်မိုးသဲသဲမဲမဲရွာနေချိန်မှာတောင် ကျယ်ကျယ်လွင့်လွင့်
ထိုးဖောက်နိုင်သည့်အသံ...

ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်၍

နိဗ္ဗိန္ဒတောလက်ဖက်သုပ်စားကြမည့်အဆောင်သူတစ်စု တို့ခနဲဖြစ်သွားရသည်။
ငရုပ်သီးစိမ်းနှင့် ကြက်သွန်နီလှီးနေသူရော...ပုစွန်ခြောက်ထောင်းသူရော..
အိပ်ခန်းထဲ ကွေးနေသူပါမကျန် အိမ်ပေါက်ဝသို့ စုရုံးရောက်ရှိလာကြသည်။

အဆောင်ကနှစ်ထပ်ဖြစ်၍ အပေါ်ထပ်တွင်
အဆောင်ပိုင်ရှင်မိသားစုနေပြီ အောက်ထပ်မှာတော့ အဆောင်
ဆယ့်နှစ်ယောက်နေသည်။

ကျွန်မတို့အားလုံး အိမ်တံခါးဝနားကိုယ်ကျုံ့၍ ချောင်းကြည့်လိုက်တော့
မိုးရေထဲတွင် မိန်းမငယ်တစ်ယောက် အော်နေဆဲ...။

“ဟေ့...ပြောနေတာ မကြားဘူးလား...နင်တို့အားလုံး ငါ့အိမ်ကို
မတရားသိမ်းထားတာလေ။ အခု ဆင်းမလား...မဆင်းဘူးလား...ဒါပဲပြော...”

ခြံတံခါးဝမှ ဆံပင်ဖားလျား၊ ထဘီရင်လျားနှင့် မိန်းမငယ်ကို
ချောင်းကြည့်ရင်း ကျွန်မတို့ဒူးတုန်နေကြပြီး ဘာမှန်းမသိတာလေ။ တော်ကြာ
အိမ်ကို ခဲနဲ့ ထုလိုက်မှဖြင့် မှန်တံခါးအားလုံး ပျက်စီးဦးတော့မည်။ အပေါ်ထပ်က
အန်တီက...

“ဟဲ့...သွား...သွား...တခြားကိုသွားနော်...ခွေးကိုယ်လိမ့်မယ်”

အန်တီပြောမှ သတိထားမိသည်။ အိမ်မွေးခွေးကြီး ဂျင်မီက တအားထိုးဟောင်နေမှပဲ။ တံခါးသော့ဖွင့်လို့ ကတော့ ဒီမိန်းကလေး၏ ခြေသလုံးသားဝင်းဝင်းလေးတွေ သွားစွယ်ထဲ ရောက်သွားနိုင်သည်။

ခွေးဟောင်သံကြောင့်ပင် မိန်းမငယ်လည်း ပေစောင်း၊ ပေစောင်းလုပ်ရင်း ထွက်သွားမလိုလို၊ တစ်ခုခု လုပ်လိုက်တော့မလိုလိုနှင့် မျက်လုံးတွေက မငြိမ်...။ မမဝင်းက ကျွန်မလက်ကို ကုတ်ပြီး...

“လာကြ...လာကြ...ဝိုင်းကြည့်မနေနဲ့၊ သူစိတ်ဆိုးလာရင် ရှက်ဖို့ကောင်းတယ်။ အိမ်ထဲဝင်ကြ...”

မမဝင်းစကားက အဆန်းပါလား...။

ကျွန်မတို့ အားလုံးမီးဖိုခန်းထဲ ပြန်ရောက်လာပြီးတော့ လက်ဖက်ကိစ္စ ဆက်လုပ်ကြပြန်သည်။ ကျွန်မက စပ်စုတတ်သူပီပီ...။

“မမဝင်းရေ...သူက ရူးနေတာပေါ့နော်...သူစိတ်ဆိုးရင် ကြောက်စရာကြီးလို့ မပြောဘဲနဲ့ရှက်စရာကြီးလို့ ဘာကြောင့်ပြောတာလဲဟင်...”

တောလက်ဖက်ကို ဆီ၊ ဆား၊ ဟင်းခတ်မှုန့်သင့်ရုံထည့်ပြီး နယ်ဖက်နေရင်းမှ ပြီးစေ့စေ့လုပ်နေသေးသည်။ သူ့အပြီးက ပြောရမှာရှက်နေသည့်အပြီး။ ... ရှက်ပြီးလေး...။

“အမယ်...အပျိုကြီးက ရှက်နေပြန်ပြီ။ ပြောစမ်းပါဦး...အဲဒီ ကောင်မလေးက ဖြူဖြူချောချောလေး၊ စိတ်က မနံ့ဘူးဆိုတော့ စိတ်ဆိုးရင် ကွေးအောင်ကရောလား...”

ကျွန် နောက်ပြောင်သည် ကို အတည်ထင်ပြီး မမဝင်းက လှမ်းဟောက်ပြီးတခြား အဆောင်သူတွေကလည်း ပြည်မြို့ကိုရောက်တာ

မကြာသေးဘူးဆိုတော့ ဒီကောင်မလေးအကြောင်း မသိကြသေးဘူး။
ကျွန်မတို့အားလုံး မမဝင်မေးထံ အာရုံရောက်နေပြီး ဘာများလဲဟု သိချင်နေကြ၏ ။
မမဝင်းက လေသံကို အနည်းငယ်လျှော့လျက်
ဘေးဘီဝဲယာကြားမှာစိုးသည့်ဟန်ဖြင့်....

“အဲဒီ အရူးမလေးက သိပ်စိတ်ဆိုးလာရင်... ဘယ်သူတွေပဲကြည့်ကြည့်
သူ့ထဘီကို ကွင်းလုံးချွတ်ချလိုက် ရောဟေ့... ”

“ဟောတော့...”

ကျွန်မတို့စပ်စုလိက်ကြတာနှင့် နောက်တစ်နေ့တွင် မမဝင်းထံမှ
အကြောင်းစုံသိရပြီ။

မိုးရေအောက်မှာ ဆံပင်ဖားလျား၊ ထဘီရင်လျားနှင့်
လျှောက်သွားနေတတ်သော မိန်းကလေးအမည်မှာ မြကြေးမုံတဲ့...။

ပြည်မြို့သို့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းနှင့် ဘယ်အချိန်က ရောက်လာမှန်းမသိ။
မမဝင်းတွေ့ကာစကပင် သူ့ပုံစံက ဒီအတိုင်း...။

တစ်ခါတစ်ရံ ဘယ်သူကပေးလိုက်မှန်းမသိသော အင်္ကျီ
တစ်ထည်တော့ သူ့ကိုယ့်ပေါ်မှာ ရှိနေသေးရဲ့။ တစ်ခါတစ်လေတော့
သနပ်ခါးအဖွေးသား။ တစ်ခါတလေပေပွနေအောင် ဆိုးထားသော
နှုတ်ခမ်းနီကနှုတ်ခမ်းပေါ် ရော ပါးပြင်ပေါ်မှာရောအနံ့...။

သူစိတ်ကောင်းဝင်နေချိန်ဆိုလျှင် အကုန်မေး၍ ရသည်။ သူဘယ်သူ၊
သူ့ယောက်ျားက ဘယ်ပုံ၊ သူ့သားက ဘယ်အရွယ်... စသည်ဖြင့်
စုံနေအောင်ပြောကြောင်း မမဝင်းက စီကာပတ်ကုံး ပြောပြသည်။

“ကဲပါဟယ်... ထမင်းစားကြစို့... နင်တို့မလဲ ဒီအကြောင်းပဲ
မေးနေတော့တာပဲ။ နင်တို့ကိုပြောပြနိုင်ဖို့ အတွက် ငါကလည်း”

ရုံးမှာမေးရမြန်းရသေးတယ်။ ငါကရုံးမှာ စပ်စုမကြီးကိုဖြစ်လို့...”

မမဝင်းက စိတ်မရှည်သဖြင့် စကားကို အဆုံးသတ်ပြီး ထမင်းစားခန်းဘက် ထွက်သွားတော့သည်။ ကျွန်မ အတွေးတွင် နေ့စဉ် မြကြေးမုံ ပါနေပြီ။

ဒီလို ချောမောလှပ၍ ငယ်ရွယ်သော မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဒီလိုပဲ တာရှည်စိတ်မနွှဲနေလျှင်...ဒါမှ မဟုတ် ဒီလိုပဲ အထိန်းအကွပ်မရှိ၊ စောင့်လျောက်မည့်သူမရှိလျှင်...သူ့ရှေ့ရေးက ရင်လေးစရာ...။

ရင်ပူစွာဖြင့် မမဝင်းနောက် အသံတိတ်အတွေးနှင့်လိုက်၍ မီးဖိုခန်းထဲဝင်ခဲ့သည်။ မမဝင်းနှင့် ကျွန်မက မီးဖိုတစ်လုံးစီနှင့် တသီးတသန့် ချက်ကြပေမယ့် ထမင်းစားတော့ အတူတူစားကြစမြဲ။ တစ်ခါတစ်ရံ မဖြူနှင့် ကြွယ်ကြွယ်လေးရော၊ စိမ်းစိမ်းတင့်ပါ အတူတူစားဖြစ်သည်။

ဒီနေ့တော့ ဘယ်ကိုထွက်ကုန်ကြသည်မသိ၊ ရုံးမှပြန်ရောက်ကတည်းက လူမစုံသေး။ သီချင်းတအေးအေး နှင့်ထမင်းပြင်နေသော သက်လေးက ကျွန်မတို့ကိုမြင်တော့...

“ဟာ...မမဝင်းနဲ့ မမယဉ် ထမင်းစားကြတော့မလို့လား... သက်လေးလည်း စားတော့မှာ။ သက်လေးလက်ရာ စားကြပါဦး”

သက်လေးက သူ့ဟင်းတွေချကျွေးဖို့ ကြောင်အိမ်ထဲက ဟင်းပန်းကန်တွေ ထုတ်လိုက်သည်။ ကျွန်မလည်း ကျွန်မဟင်းလက်ရာ၊ မမဝင်းဟင်းပါယူပြီး ထမင်းစားခုံတွင် တင်လိုက်သည်။

ဒီအဆောင်မှာက အဆောင်သူ ဆယ့်နှစ်ယောက်သာရှိပြီး ဆယ့်တစ်ပေအခန်းကို နှစ်ယောက်သာ နေရသည်။ လူနည်းတော့ အားလုံး ညီအစ်မတွေလို ချစ်ခင်ရိုင်းပင်းကြစမြဲ။ ခွဲခွဲခြားခြားနေသူရယ်လို့ မရှိလှ။ စားစရာရှိလျှင် အတူတူ၊ သွားစရာရှိလျှင်လည်း အတူတူ။

ကျွန်မက မမဝင်းပန်းကန်ထဲ ဟင်းခပ်ဦးချရင်း...

“မမဝင်းကို မေးရဦးမယ်။ မြကြေးမုံက ဘယ်မှာစားပြီး ဘယ်မှာအိပ်တာလဲ”

“လာပြန်ပြီ...မပြီးသေးဘူးလား”

မမဝင်းက ထမင်းလုတ်ကို တန့်ပြီး ကျွန်မကိုပြောတော့ သက်လေးက ဝင်မေးသည်။

“ဟင်...မမယဉ်လည်း မြကြေးမုံအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားတာပဲလား...”

“အဟဲ...မမယဉ်က ပြည်ကိုရောက်တာ မကြာသေးတော့ မြကြေးမုံအကြောင်း မသိသေးဘူးလေ စိတ်ဝင်စားတယ်ဆိုပါတော့...ဟဲ...ဟဲ”

“ဘာ...ဟဲဟဲလဲ...သွားလည်း ဒီစိတ်၊ စားလည်း ဒီစိတ်နဲ့ကြာရင်နင်ပါ မြကြေးမုံလိုဖြစ်သွားဦးမယ်...တကတည်း”

မမဝင်းက ထမင်းငုံစားရင်း စကားဖြတ်လိုက်သည်။ သက်လေးနှင့် ကျွန်မလည်း တစ်ယောက်နှင့်တစ် ယောက် ခိုးကြည့်ပြီး ပြုံးမိကြသည်။ အတန်ကြာ ထမင်းစားအပြီး သက်လေးက ပန်းကန်တွေစုပြီးဆေးပေးသလို ကျွန်မကလည်း ခုံသိမ်းလှဲကျင်းလိုက်သည်။

မမဝင်းက ရေနွေးတစ်ခွက်ငဲ့ပြီး မှုတ်သောက်မအလုပ် ပန်းကန်ကို စီစီညီညီတင်နေသော သက်လေးက တွေးတွေးဆဆဖြင့်...

“သက်လေး သိချင်တာက မြကြေးမုံရဲ့ ကလေးကိစ္စပဲ”

“ဟော...တိုးလာပြန်ပြီ တစ်ယောက်...ရေနွေးတော့ ဖြောင့်အောင်သောက်ပါရစေဦးအေ...တကတည်း မှပဲ”

မမဝင်းက ပြောပြောဆိုဆို ရေနွေးခွက်ပါမပြီး မီးဖိုခန်းထဲမှ

ထွက်သွားတော့သည်။ ကျွန်နှင့်သက်လေးတို့ နှစ်ယောက်သား တဟားဟား
ရယ်ကျန်ခဲ့ပါတော့သည်။

*

ဒီနေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်၍ ကျန်မတို့ အုပ်စုခေတ္တရာပန်းခြံဘက်သို့
လေညင်းခံထွက်ကြသည်။

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနံဘေးရှိပြည်မြို့၏
နေဝင်ဆည်းဆာအလှကိုခေတ္တရာပန်းခြံက ဖြည့်စွက်ပေးနေသလိုပင်။
နှင်းဆန်းပန်းနံဘေး ဓာတ်ပုံရိုက်သူ၊ နေဝင်ဆည်းဆာကို နောက်ခံပြု၍
ဓာတ်ပုံရိုက်သူ၊ ဧရာဝတီမြစ်သည်စသည် ဖြင့် ခေတ္တရာပန်းခြံထဲတွင်
လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဆူဆူညံညံ။

ဒီလိုအချိန်မျိုး မြကြေးမုံရောက်လာလျှင် . .
.ဒီလောက်လှပတဲ့မြင်ကွင်းလေး ဘယ်လိုများ ပြောင်းလဲသွား မလဲ . . .။
မဟုတ်တရုတ်လုပ်ပြလိုက်လို့ အားလုံးပြေးပေါက်မှားသွားမည်။

ကျွန်မအတွေးနှင့် ကျွန်မလန့်ပြီး မမဝင်းလက်ကို
တင်းတင်းဆုပ်မိသွားသည်။

“ဟဲ . . .ဘာဖြစ်တာလဲ . . .ဂျီအီး ဂျီလန့်တယ်ဆို အဲဒါပေါ့ . . .”

“အဟဲ . . .စဉ်းစားမိလို့ပါ မမဝင်းရဲ့ . . . ယဉ်ယဉ်တွေးကြည့်မိတယ်။
ဒီလိုနေရာမျိုးကို မြကြေးမုံရောက် လာပြီး တစ်ခုခုကို စိတ်ဆိုးလို့
လုပ်နေကျတိုင်းလုပ်ချလိုက်ရင် . . .အားလုံးထွက်ပြေးကုန်မှာပဲ ထင်တယ်နော်”

ကျွန်မ ရယ်ကျဲကျဲအပြောဆုံးတော့ မမဝင်းက မဲ့ပြီးနှင့်
ခေါင်းခါပြသည်။

“မထင်လိုက်လေနဲ့ယဉ်ယဉ်ရေ...။ မိန်းမတွေကသာ

ရှက်ပြီးပြေးချင်ပြေးမှာ ယောက်ျားတစ်ချို့ကတော့ ပြေးပါလိမ့်မယ်အားကြီး...။
မျက်လုံးကြီးပြူးမထွက်လာရင် ကံကောင်းပဲ”

“ဒါတော့ မမကပြည်မြို့ကလူတွေကို အထင်သေးလိုက်တာပဲ”

“နီးနီး...ပြည်မြို့က ပြည်မြို့သူမြို့သားချည်းပဲရှိတာမှ မဟုတ်တာ။

ကုန်သည်တွေ၊ ပွဲစားတွေ၊ နိုင်ငံခြားဧည့်သည်တွေက အရပ်ရပ်ကလာကြတာလေ။

နယ်ပေါင်းစုံက လူတွေဆိုတော့ မြကြေးမုံကို ဘယ်မြင်ဖူး ကြမလဲ။

အံ့ဩစရာတွေတော့ မှင်တက်ပြီး ကြည့်မိတာကိုပြောတာပါ မဖြူရယ်...။

အထင်မလွဲပါနဲ့”

မမဝင်း ရှင်းပြလိုက်မှ မဖြူကျေနပ်သွားသည်။ မဖြူက ပြည်မြို့သူမို့လို့

ဒီလိုမေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူရည်းစားက ပြည်ကလူလေဟု သက်လေးက

တိုးတိုးလေး ပြောပြသည်။

စကားဝိုင်းက သည်မျှနှင့်ရပ်ပြီး အချဉ်ထုပ်စားကြ၊ မုန့်စားကြနှင့်

ရပ်ရှင်အကြောင်း၊ မဂ္ဂဇင်းအကြောင်းပြော ကြပြန်သည်။ ဆည်းဆာချိန်လွန်၍

မှောင်ရီပျိုးလာသည်နှင့် အအေးဓာတ်ပိုက်လာလေ့ရှိသော ပြည်ဆောင်း၏

အအေးဒဏ်ကို ကျွန်မတို့ တစ်စုလုံး ကြောက်ကြသည်။

အားလုံးက ရန်ကုန်သူတွေလေ။ ရန်ကုန်ဆောင်းက

အနွေးထည်မလိုသလောက် ပြည်ရောက်မှပင် ပါသမျှ ဂွမ်းစောင်တောင်

မလောက်တော့ပါ။

အအေးဓာတ် ပိုမကဲမီ ခေတ္တရာပန်းခြံမှ ထွက်ခဲ့ကြသည်။

အဆောင်ရောက်၍ အိပ်ရာထဲကွေးနေတာတောင် အအေးကမလုံချင်။ ကိုယ်တောင်

ဒီလောက်ချမ်းတော ရင်လျားချင့်နေသော မြကြေးမုံဆိုလျှင် ဘယ်လိုများနေပါ့ မလဲ။

သူ့ကို ဒီထက်လုံခြုံအောင် ဘယ်သူတွေကမှ

မစွမ်းဆောင်နိုင်ကြတော့ဘူးလား...။

ရူးသွပ်သောမိန်းကလေးကိုတောင် အလွတ်မပေးဘဲ
မဟုတ်မတရားလုပ်သူရှိနေလို့ပေါ့၊ မြကြေးမုံမှာ ကလေးတစ်ယောက်ရှိနေတာ။

ရူးသာရူးသည် မြကြေးမုံက မိခင်စိတ်ရှိပြီး သူ့ကလေးကို
မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံ။ သူသွားလေရာ နေပူစပ်ခါးထဲတွင်လည်း
ဒီကလေးက တစ်ကောက်ကောက်ပါစမြဲ။ ကျွန်မအတွေးတွင် မြကြေးမုံနှင့်
ဒီကလေး၏ ပုံရိပ်က ပျောက်ပျက်မသွား။ ရင်ထဲ မွန်းကြပ်ကြပ်နှင့် သတိရနေသည်။

သတ္တဝါတစ်ခု ကံတစ်ခုပေါ့ဟု မမဝင်းက တရားစကားပြောပေမယ့်
သူတို့အတွက် ဖန်လာမည့်ကံကြမ္မာကို ကျွန်မ တွေးတောင်မတွေးရဲ...။

မြကြေးမုံအကြောင်းကို ကြားဖူးသိဖူးသူများက မြကြေးမုံ၏
ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို ရင်နာနာနှင့် ပြောပြတတ် သည်။ ပြည်မြို့နှင့်
ရွှေတောင်မြို့အကြားရှိ ရွာကလေးတစ်ရွာမှ ရင်နာဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုကို
ကြားရတော့ ကျွန်မ တွေးကြည့်မိသည်။

နိုင်ငံခြားတွင် အလုပ်သွားလုပ်ချင်သောရောဂါကလည်း ဒီအထိတောင်
ကူးစက်ပျံ့နှံ့လာရသလားဟု မြကြေးမုံအဖြစ်ကို ကြည့်လေ...။

ရုတ်တရက်အောင်တော့ အပျိုဖားဖားဖြစ်နေပြီ။ မြဝတီမြို့မှတစ်ဆင့်
ထိုင်းနိုင်ငံဘက်အလုပ်သွားလုပ်မည့် သူနှင့်တွေ့၊ အလုပ်ရလျှင် ငွေတင်ပို့မည်ဆို၍
ကုန်ကျစရိတ်အတွက် သူ့မိဘအိမ်ပေါင်...ဟိုရောက်တော့ မြကြေးမုံ အလုပ်က
အဆင်မပြေ၍ ငွေမပို့နိုင်။

ကြွေးရှင်က အိမ်ကိုသိမ်း...မိဘများက တဲကလေးမှာပြောင်းနေပြီး
နှစ်နှစ်အတွင်း ဆင်းရဲခြင်းကြီးစွာဖြင့် ဆုံးပါးကြ။ တစ်ဘက်နိုင်ငံတွင် ရောင်းစားခံရ
မြကြေးမုံမှာလည်း အမျိုးမျိုးသော ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုဒဏ်ကြောင့် ပိန်လှိလျက်။
မခံနိုင်သည့်အဆုံး လူကြုံနှင့် ထွက်ပြေးလာ...ဒီရောက်တော့ မိဘဆုံးတာသိ။

အိမ်သိမ်းခံရတာ သိ။ နောက်ဆုံး ရူးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်တော့သည်တဲ့...။

*

“ဒါဟာ သက်သက်မဲ့ အနိုင်ကျင့်ခံရတာ ပါ မဖြူရာ...။

ယောက်ျားတစ်ယောက်၊ ဒါမှမဟုတ် တစ်အုပ်စုရဲ့ ချုပ်နှောင်ခံရပြီဆိုရင်
မြကြေးမုံက ရုန်းကန်နိုင်မှာတဲ့လား...မြကြေးမုံကလည်း ရူးနှမ်းနှမ်းနဲ့
နယ်အနှံ့သွားနေတာလေ။ ဘယ်အရပ်ဘယ်ဒေသကဖြစ်လာတာလဲမှ မသိတာ။
ဘယ်သူ့ကို အထင်နဲ့ စွပ်စွဲနိုင်မှာ တဲ့လဲ”

“အခုကြည့်လေ...နှစ်လလောက်ပျောက်သွားပြီး အခုမှ ပြန်တွေ့ရတာ ။
တွေ့ရတော့လဲ ကိုယ်ဝန်နဲ့။ ဒီကနေ ပျောက်မသွားခင်ကတည်းကရတဲ့ကိုယ်ဝန်လား
...ဒါမှမဟုတ် တခြားကရလာတဲ့ ကိုယ်ဝန်လား...ဘယ်သူမှ မသိနိုင်ဘူး။
ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မသမာသူနဲ့တွေ့လိုက်ပြီဆိုတာ သေချာနေပြီ”

“အဲဒီ တော့ ...နင်က ဘယ်လိုဖြစ်စေချင်လို့လဲ...မြကြေးမုံရဲ့
ရှေ့နေမရယ်...”

နားကြားပြင်းကပ်ဟန်တူသော မမဝင်းက ခပ်ထွေထွေမေးသည်။

“ဟုတ်တယ်ဗျို့...အဲဒီ မေးခွန်းကြိုက်တယ် ...Right ...Right”

ဟိုဘက်ခန်းက စိမ်းစိမ်း၏ အသံ...။

သူလည်းအတော် နားပူနေပြီထင်ပါရဲ့။ ကျွန်မကို
ဘေးကြပ်နံ့ကြပ်ဖြစ်စေသည့် မေးခွန်းကို ထောက်ခံနေပြီ။ စဉ်းစားတွေးဆပြီးမိ
ကျွန်မဖြေရသည်။

“အင်း...ဒီကိစ္စဟာ ကျွန်မတစ်ယောက်ထဲရဲ့ တာဝန်လည်း

မဟုတ်ပါဘူး။ အမျိုးသမီးတွေအတွက် အားထားစရာအသင်းအဖွဲ့တွေရှိတယ်လေ။
အခုဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးရေးရာကိစ္စတွေကို
ဆောင်ရွက်နေကြပြီ။ အမျိုးသမီးငယ်တွေကို ဖြားယောင်းလက်ထပ်မှု၊
ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုတွေ...”

“ဟဲ့...အဲဒါလူကောင်းတွေအတွက်လုပ်တာ။ အရူးတွေအတွက်
မပါဘူး”

မဖြူ၏ အသံ...။ ကျွန်မစကားမဆုံးမီသူ ဝင်ဟန်တားခြင်းပါ။

“အရူးကယ်ဆယ်ရေးရယ်လို့ မပါဘူးနော်”

စိမ်းစိမ်း၏ စိတ်အချဉ်ပေါက်ပေါက်နှင့် အသံ...။

“သိပါတယ်ကွယ်...ကိုယ်ပြောတာလဲ ဆုံးအောင်နားထောင်ပါဦး...။

အခုလုပ်ကြတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍတွေပါတယ်။ အဲဒီ နောက်မှာ...စိတ်မနှံ့သူ
အမျိုးသမီးများ ကယ်ဆယ်စောင့်ရှောက်ရေးကဏ္ဍဆိုပြီး ထပ်ဖြည့်စွက်လို့ရော
မရဘူးလား”

“စကားကြီး စကားကျယ် ပြောတာကလွယ်တယ်နော်... အဲဒီ
အရူးပေါင်းသောင်းခြောက်ထောင်ကို ဘယ်လိုထိန်းသိမ်းပြီး
ဘယ်လိုကျွေးမွေးဆေးကုမလဲပြော...”

မဖြူက ကျွန်မကို စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်၍ မေးပြီ။

လွယ်ကူသောကိစ္စမဟုတ်မှန်းသိပေမယ့် လုပ်လျှင်ဖြစ်နိုင် သော အလုပ်တစ်ခုဟု
ကျွန်မယူဆသည်။ သူတို့လက်ခံချင်ပေမယ့် သူတို့မေးသလိုပါပဲ။
ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ... ပေါ့။ တွေဝေတို့ဆိုင်းနေသော ကျွန်မကို သူတို့လှောင်ကြပြီ။

“စိတ်လျှော့ပါ... ဉာဏ်ကြီးရှင်ရယ်...။ နင် လုပ်တာနဲ့

အမျိုးသမီးရေးရာကော်မတီကနေ ကြော်ငြာတစ်ခုတိုးလာပါဦးမယ်။ အရူးများရဲ့

ရှေ့နေမရယ်...”

“ဘာကြော်ငြာလဲ...”

“သတင်းစာထဲမှာလေ...အလိုရှိသည်ဆိုပြီး တစ်...အရူးထိန်း၊ နှစ်-
အရူးထမင်းကျွေး၊ သုံး- အရူးအဝတ်လျှော်...တွေ့အကြံရှိသူ ဦးစားပေးမယ်...”

စိမ်းစိမ်း၏ ပြောင်ချော်ချော်အပြောကြောင့် ကြားမိကြသော
အဆောင်သူများ ရယ်လို့မဆုံးတော့ပါ။

*

ပြည်မြို့ရောက်နေသည့် အချိန်အတွင် ပြည်မြို့မှ ဘုရားများနှင့်
ပြည်မြို့၏ အနီးအနားမြို့များမှ ဘုရားအစုံကို ဖူးမည်ဟု ကြံရွယ်ထားသည်။

ပြည်ရွှေဆံတော်ဘုရား၊ ဘုရားကြီး၊ ဆယ်ထပ်ကြီးဘုရားများမှအစ
မင်းကြီးတောင်ပေါ်ရှိ အလောင်းတော် ကဿပ၊ ဗေဒါရီဂူ အစရှိသောနေရာများသို့
ရောက်ပြီးပြီ။

ရွှေတောင်မြို့မှ ရွှေမျက်မှန်ဘုရား၊ ရွှေနတ်တောင်ဘုရားများသို့လည်း
ရောက်ခဲ့ပြီးပြီ။ ပေါင်းတည်မှ စွယ်တော်ဘုရားသို့ ဒီတစ်ပတ်သွားကြမည်ဆိုပြီး
လူက သူ့အမျိုးသားနှင့် ဆင်တဲဘက် အလှူသို့သွားကြသည်။

အဆောင်မှာ ကျွန်မတွဲနေကျ သက်လေးနှင့်အတူ ပုတီးကုန်းသို့
အလည်သွားသော မဖြူကလည်း မရှိ ဒီတော့
ကျွန်မနှင့်စိမ်းစိမ်းဘာလုပ်ရမှန်းမသိပဲ...

“ကဲဟာ... ဘယ်သူမှမရှိလည်း မမယဉ်နဲ့စိမ်းစိမ်းနှစ်ယောက်တည်း
ပေါင်းတည်ကိုသွားမယ်။ နို့မို့ဆိုရင် ဒီအပတ်ရုံးပိတ်ရက်လေး

အလဟဿဖြစ်သွားမယ်”

တိုင်ပင်ပြီးတာနဲ့ အဝတ်အစာလဲ၍ ပေါင်းတည်ကားဂိတ်သို့ ဆိုက်ကားနှင့်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ဒီလိုမှမသွားလျှင် ဒီအပတ် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနှင့် အမျိုးသားနေ့ ဆက်တိုက်ပိတ်ရက်လေး နှမြောစရာ။ ကားဂိတ်တွင် ကားလတ်မှတ်ဖြတ်၊ နေရာတွင် အကျအနထိုင်၍ ပတ်ဝင်းကျင်ကို ငေးကြည့်ကြသတည်း။

ဒီနေရာက ကားဂိတ်ဆိုတော့ လူတွေက နယ်ပေါင်းစုံမှ လူပေါင်းစုံဖြစ်ပြီး ကုန်ပစ္စည်းဝယ်သူ၊ ရောင်းသူ၊ သယ်သူ၊ ရွက်သူတို့ဖြင့် ပျားပန်းခပ်မျှ စည်ကားရှုပ်ထွေးသောနေရာပါ။

ဒီအချိန်မှာပဲ ဘယ်ကနေ ဘယ်လိုရောက်လာမှန်းမသိ။ မြကြေးမုံနှင့်သူသား အထုပ်အပိုးတွေနှင့်တိုလီမိုလီ ပစ္စည်းပစ္စယများအကြား နှစ်ယောက်သားထမင်းထုပ်စားနေလိုက်ကြတာ။ သူသားကိုလည်းခွံ၊ သူလည်းစား။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း ဂရုမစိုက်၊ သူ့ဘေးဝဲယာမှာတော့ တွန်းလှည်းနှင့်ရောင်းသောကြံရည်ဆိုင်နှင့် ဆိုက်ကား ဂိတ်လည်းရှိရဲ့။

မြကြေးမုံကတော့ သူ့ထုံးစံအတိုင်း ထဘီရင်လျားနှင့်...။ စုပုံပုံ ဝမ်းဗိုက်ကလေးက မိခင်လောင်းပုံစံဖြစ် နေပြီ။ အနားမှာ ခရီးသွားမည့်သူတစ်စုလည်း အထုပ်အပိုးကိုယ်စီဖြင့် ကားထွက်ချိန်ကို စောင့်နေကြရင်း မြကြေးမုံထံ အကြည့်ရောက်နေသည်။

ပြောင်ချော်ချော်မျက်နှာထားနှင့် တစ်ယောက်က...

“ဟဲကောင်မလေး...အဲဒါ ဘယ်သူ့ကလေးခိုးလာတာလဲ”

“အလိုတော်...ဒါကျုပ်သားပါ။ ကျုပ်သားကိုလုမယ်မကြံနဲ့နော်... ပါးရိုက်လိုက်လို့ နိုင်ငံခြားရောက် သွားမယ်”

မြကြေးမုံက ပြောလည်းပြော၊ သူ့သားကို ပေါင်ပေါ်မှ စွေခနဲချပြီး
မတ်တတ်ရပ်လျက် ခါးထောက်လိုက်ပြီး..

“နိုင်ငံခြားဆိုတာနင်ကသိလို့လား ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်...”

“သိတာပေါ့ဟဲ့... သူ့အဖေက နိုင်ငံခြားသားလို့ပြောကြတာ
ငါကြားသားပဲ”

“အခု ဘယ်ရောက်သွားလဲ”

“ဘယ်မှာသွားသေနေလဲ မသိပါဘူးတော်”

တစ်ယောက်တစ်ပေါက်နှင့် အချီအချပြောအပြီး မြကြေးမုံက
စောင့်ခနဲထိုင်ချသည်။ သူ့သားကို စွေခနဲပေါင်ပေါ်ပွေ့တင်၍
တင်းတင်းဖက်ထားသည်။

ဟူး... တော်ပါသေးရဲ့ စိတ်ဆိုးပြေသွားပေလို့ပဲ။

မြကြေးမုံက သူ့သားကိုဖက်ထားရင်းနှင့် ပေပွနေသော သား၏
မျက်နှာကို အိတ်ဟောင်းထဲမှ အဝတ်စုတ်နှင့် သုတ်ပေးနေသည်။
ခပ်ကြမ်းကြမ်းပွတ်သုတ်နေသည်ကို သားကလည်း တစ်ချက်မငြီးဘဲ ငြိမ်ခံလို့...။

သူ့ဟာနှင့်သူတော့ ဟုတ်နေရောပဲ...။

မြင်ကွင်းကိုကြည့်ရင်းနှင့် ကျွန်တို့နှစ်ယောက်ပြီးမိကြသည်။ ရုပ်ကလေး
သနားကမားနှင့် မြကြေးမုံကို စချင်နောက်ချင်သူက အများသား။

တချို့လူတွေက ကားပဲစောင့်မလိုလို ကြံရည်ပဲ သောက်တော့မလိုလိုနှင့်
မြကြေးမုံကို တစေ့တစောင်း ကြည့်နေကြတာလား...ဘာကို
မျှော်လင့်နေကြပါသလဲ။

မြကြေးမုံ၏ အကျင့်ဆိုးအတိုင်း စိတ်ဆိုးလျှင် ခါတိုင်းလို
လုပ်ချလိုက်မှဖြင့်...။

လူတွေမျက်နှာလွဲသွားကြမှာလား..

မှင်တက်စွာငေးကြည့်နေမိကြမှာလား...အဖြေက မသေချာ။

ဒီအချိန်မှာ ကားထွက်သွားလျှင် ကောင်းလေစွ။ ကျွန်မနှင့်
စိမ်းစိမ်းအတွေးတူစွာ...

“ကားကလဲ ထွက်ခဲလိုက်တာဟာ ...ပူလောင်နေတာပဲ။ ချွေးပြန်နေပြီ”

စပယ်ယာကြားအောင် စိမ်းစိမ်းအသံက ပိုကျယ်ထားသည်။

စိမ်းစိမ်းချွေးပြန်တာ အပူရှိန်ကြောင့်ထက် မြကြေးမုံစိတ်ဆိုးမှာကို
ရင်ပူလို့ပဲဖြစ်သည်။

မြကြေးမုံအနားမှာတော့ လူစည်စပြုလာပြီ။ ဆိုက်ကားပေါ်တွင်
စတိုင်ကျကျထိုင်နေသော ခရီးသည် တစ်ယောက်က...

“လာပြန်ပြီ...နင်အပူလား...ငါ့သားမှာ အဖေတွေမှ အများကြီး”

ကြည့်နေသူတို့ တဟားဟား ပွဲကျသွားသည်။ မြကြေးမုံကို
စိတ်ဆိုးအောင် သူတို့စနေခြင်းကိုသိ၍ ကျွန်မတို့ စိတ်တို့မိပြီး...

“ဒီလူတွေ ပါးစပ်အားနေကြတယ်ထင်ပါရဲ့။ ဟိုကစိတ်ဆိုးမှ
ပြေးပေါက်မှားနေဦးမယ်”

စိမ်းစိမ်းက လေသံတိုးတိုးဖြင့် ကျွန်မနားကပ်၍ ပြောသည်။
ထိုခဏမှာပင် မြကြေးမုံကို စချင်သူ တစ်ယောက်က ...

“နင့်ယောက်ျားကို လိုက်ရှာလေဟာ...ဒါမှနင့်သားလည်း
အဖေခေါ်စရာရှိသွားမှာပေါ့...နင်ကလိုက်မှ မရှာတာ”

“အံ့မယ်...နင်လည်း ငါ့ယောက်ျားပဲ။ ဟော...ဟော...ဟိုလူလည်း
ငါ့ယောက်ျားပဲ။ အားလုံးကိုငါမှတ်မိတယ်နော် ငြိမ်းမယ်မကြံနဲ့”

ကဲ...မှတ်ကရော...။

မြကြေးမုံက မြင်မြင်သမျှယောက်ျားကို လက်ညှိုးထိုးထိုးပြီး

အကွက်ကောင်းကို စောင့်ကြည့်မျှော်လင့်နေ သူများရှက်ရှက်နှင့်တစ်ချိုးတည်း
လစ်ပြေးကြတော့သည်။ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ...မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ...အရူးမလင်
အဖြစ်အထင်ခံရမှာတော့ ကြောက်ကြသား။

နောက်နောင်ဆိုလျှင် ဒီလူတွေ မြကြေးမုံကိုစရဲဖို့ဝေးစွ။ ဝေးဝေးကပင်
ရှောင်ကြတော့မည်။

မြကြေးမုံတို့လို စိတ်ရောဂါ ခံစားနေရသော မိန်းကလေးများအတွက်
ဘဝလုံခြုံရေးကို ကျွန်မတို့ မိန်းမသားတွေကသာ ပူပန်စိုးရိမ်နေကြတာပါ။
ယောက်ျားတချို့ကတော့ ဒီလိုပဲ ဝိုင်းကြည့်နောက်ပြောင်ချင်နေ တာပါပဲ။

အမှန်တော့ မောင်မင်းကြီးသားတို့ အနေနှင့်လည်း နိုင်ငံကြီးသားပီသစွာ
စေတနာမှန်နှင့် တာဝန်ရှိပါ ကြောင်း....

ကျွန်မပြောလျှင်....

အဆောင်သူများက ကျွန်မကိုအရူးတို့၏ ရှေ့နေမဟု
ကင်ပွန်းတပ်ကြဦးမှာ အသေအချာပါပဲရင်...။

စစ်ပြန်၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၉၉

*

ကြည်နူးခွင့်

နားဝင်းရွာတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတော့မည့် သူမကို
သူငယ်ချင်းများက တားကြသည်။

ဝေးခေါင်လှသော နေရာသို့မသွားစေချင်သော သူတို့ဆန္ဒကို သူမ
ဆန့်ကျင်လိုက်ပါပြီ။ နားဝင်းရွာမှ ကျောင်းသားလေးများနှင့် သူမရေစက်ဆုံခြင်းပဲဟု
တွေးပြီး ဒီခရီးကို ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ဟိုပုန်းမြို့သို့ရောက်ကတည်းက တစ်ချက်မှ မအားတော့။ ဟိုပုန်းမြို့ရှိ
ပညာရေးမှူးရုံးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြောင်း အစီရင်ခံစာတင်၊
လစာကိစ္စစီစဉ်၊ လိုအပ်သောပစ္စည်းပစ္စယများဝယ်၊ မောရမှန်းပင်မသိလိုက်။

ဒီနေ့တော့ဟိုပုန်းမှ ခရီးဆက်ရတော့မည်။ ရန်ကုန်မှ ထည့်ယူလာသော
ဂျင်းဘောင်းဘီရှည်၊ ရှပ်လက်ရှည် နှင့်ဂျင်းဂျာကင်ကိုဝတ်ပြီး
သားရေဦးထုပ်ကိုပါဆောင်းထားလိုက်သည်။ နှင်းတောထဲ သွားရမည့်ခရီးဖြစ်၍
ဒီလိုဝတ်မှ အအေးဒဏ်ခံနိုင်မည်။ လွတ်လပ်ပေါ့ပါး သဖြင့် ခြေလျင်ခရီးအွက်လည်း
အဆင်ပြေမည်။

သူမတို့ကား စထွက်ချိန်တွင် နှင်းမှုန်တို့ဖြင့် မှိုင်းညှို့အေးစိမ့်နေပြီး
နှင်းတောထဲ မှောင်နှင့်မည်းမည်းမို့ ပတ်ဝန်းကျင်အလှကို မမြင်ကြရ။
သူမနှင့်အတူပါလာသော ဆရာမဒေါ်နုနှင့် ဆရာဦးမြင့်ဌေးတို့လည်း သူမလိုပင်
ခြေအိတ်၊ လက်အိတ်တွေနှင့် ဒါတောင် အေးစိမ့်မှုက မသက်သာလှပါ။

ရွာကြီးတစ်ရွာသို့ ရောက်သောအခါတို့ဟူးသုပ်အဆာပြေစားကြရသည်။
ထိုရွာတွင် ကားလမ်းကဆုံးနေပြီ။ တောလမ်းအတိုင်း ဆက်မောင်းနေသော
ကားလေးမှာ အကွေ့အဝိုက်၊ အနိမ့်အမြင့်တို့ကြောင့် ကဆုန်ပေါက် နေသေးသည်။

ကျောက်တန်း ပအိုဝ်ရွာသို့ရောက်သောအခါကားလမ်းကဆုံးပြီ။
ထိုရွာတွင် ညအိပ်ကြရသည်။ ကားဒရိုက် ဘာက ပအိုဝ်စကားဖြင့်ပြောပြထားပြီးပြီမို့

သူမတို့ကို ကျောင်းဆရာမဟု သိနေကြပြီ။ ဒေါ်နုနုရီက သူမကိုကြည့်၍ ...

“ဒေါ်လတ်လတ်နွယ်ရေ... ပင်ပန်းနေပြီလား။ ဒီည စောစောအိပ်ပေါ့။
မနက်စောစောထပြီး နားဝင်းရွာကို ခြေလျင်လျှောက်ရမှာလေ။
သုံးမိုင်လောက်ဝေးတဲ့ ခရီးဆိုတော့ အားပြည့်နေမှ ကောင်းမှာပေါ့”ဟု ပြောသည်။

ဆရာကိုမြင့်ဌေးကလည်း ပြုံးစေ့စေ့ကြည့်ရင်းမှ-

“အင်း... ဆရာမပုံက ဖြူဖြူသွယ်သွယ်နဲ့ ဒီခရီးက
ကြမ်းကြမ်းနဲ့တော့တွေ့နေပြီ။ နားဝင်းရွာရောက်တော့ ခွေကျသွားမှာ
ကြောက်ရတယ်နော်”

“ဟုတ်ပါ့... ကျောင်းဆရာရေ... ဒီခရီးမျိုးကို ဒါပထမဆုံးအကြိမ်
ရောက်ဖူးခြင်းပဲ။ အတော်ပင်ပန်းတာ ပဲနော်... ဒါပေမယ့် လတ်ကလွယ်လွယ်နဲ့
စိတ်မပျက်တတ်ပါဘူး။”

ဆရာကိုမြင့်ဌေးကို အေးအေးလူလူပြောရင်း
အိပ်ရန်ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ သူ့အနေနှင့် နံနက်စောစော တောထဲမှဖြတ်ပြီး
သုံးမိုင်ခရီးကို ခြေလျင်လျှောက်ရမည်ကို တွေ့ပူမနေသေးတာ အမှန်ပါပဲ။

နားဝင်းရွာရောက်တော့ နံနက်စာစားချိန်ဖြစ်၍ ဆာလောင်နေကြပြီ။

ရွာထိပ်တွင် တာဝန်ရှိသူ ရွာသားတချို့နှင့် ကလေးတစ်သိုက်က
သူမတို့ကိုကြိုနေသည်။ နှင်းတောထဲ လျှောက်ခဲ့ရ၍ မောပြီးချွေးပြန်နေသော
သူမတို့အုပ်စုကို ရွာမှ တာဝန်ရှိသူများက အားနာစကားဆိုကြ၏ ။

ကလေးများက သူမကိုကြည့်ရင်းပြုံးစေ့စေ့နှင့်
မင်းသမီးရုပ်ရှင်လာရိုက်တာဟု ရှမ်းသံချို့ချို့ဝဲဝဲဖြင့် ပြောနေ ကြတော့ သူမတို့
ရယ်မိကြသေးသည်။ လာကြိုသူများထဲ ရှမ်းအမျိုးသမီးများက သူမတို့
သားရေအိတ်ကိုဆွဲပေးပြီး အမျိုးသားငယ်တစ်ဦးက သူမတို့ဆွဲခြင်းကို

လှမ်းယူသည်။

“ပေး...ပေး...ဆရာမတို့ ဆွဲခြင်းအားလုံးဆွဲခဲ့မယ်”

ကူညီပေးမည့်သူ၏ မျက်နှာချောချောလေးကလည်း ရှုတည်တည်နှင့်။
ထိုလူလျှောက်ရာ ကွေ့ကွေ့ ကောက်ကောက်ရွာလမ်းအတိုင်း လိုက်ခဲ့တော့
သူမတို့နေရမည့် အိမ်သို့ရောက်သည်။

အိမ်လေးက ခြေတံရှည် သပ်သပ်ရပ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အိမ်ရှေ့တွင်
မုံညှင်းစိုက်ခင်း၊ ခရမ်းသီးစိုက်ခင်းလေးဖြင့် နေချင်စရာပင်။

နားဝင်းရွာမှာ တာဝန်ရှိသူ(ထိုစဉ်က) ရွာသူကြီး
ဦးလူကမိတ်ဆက်ပေးတော့မှ ခြင်းကူဆွဲသူမှာ ကျန်းမာရေး
လုပ်သား `စိုင်းနေဝန်း` ဟု သိရသည်။ အသက်သုံးဆယ်အရွယ်၊
သန်စွမ်းကျန်းမာပုံရပြီး ဒီရွာအကျိုးကို သယ်ပိုး နေသူဟု တွက်ဆမိ၏ ။
စိုင်းနေဝန်းက သူမတို့ကို ဝေပိုက်ကြည့်ပြီး...

“ဆရာမတို့အားလုံး အဆင်ပြေအောင် ဟိုဘက်သုံးခြံကျော်က
ဦးစိုင်းလူအိမ်မှာပဲ နေ့တိုင်းထမင်းကျွေးဖို့ စီစဉ်ထားပါတယ်”

“ဟာ...မလုပ်ပါနဲ့ စိုင်းနေဝန်းရယ်...ဒီတစ်ရက်ပဲ စားပါရစေနော်...
.နောက်နေ့တွေမှာ ကျွန်မတို့ဘာသာ ချက်စားပါမယ်။ စီစဉ်ထားတဲ့အတွက်လည်း
ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်။ ဒါပေမယ့် နေ့စဉ်တော့ အားနာပါတယ်”

“အားမနာရဘူးလေ...ဆရာမတို့ ဒီရွာမှာ ပျော်ဖို့ပါပဲနော်”

သူမတို့အားလုံး တစ်ယောက်တစ်ခွန်းအားနာစကားပြောကြတာနှင့်
သူမတို့ဘာသာ ချက်စားမည့်အစီ အစဉ်ကို ဦးစိုင်းလူတို့ လက်ခံလိုက်ကြသည်။
ဧည့်သည်များကို နားနေရန်ပြောပြီး စိုင်းနေဝန်းတို့ ပြန်သွားတော့မှ သူမတို့လည်း
ခြေဆန့်လက်ဆန့် နားကြရတော့သည်။

နောက်နေ့မှစ၍ သူမတို့ဘာသာ ချက်ပြုတ်စားကြသည်။

ရန်ကုန်မှ ပါလာသော အကြော်အလှော်များ၊ ဟိုပုန်းမြို့မှ ဝယ်လာသော စားစရာများ ကုန်သောအခါ ထမင်း ဝိုင်းတွင် ဟင်းမစုံတော့။
ကျောင်းသားများလာပို့သော ဟင်းစားမရှိလျှင် ကျောင်းသားများပေးထားသော
မြေပဲကြော်၊ ငရုပ်သီးတောင့်ကိုလှော်၍ အားကိုကြရသည်။

ခြံထဲရှိ စိုက်ခင်းမှ မုံညင်းရွက်များလည်း ဟင်းချိုဖြစ်ရပြီ။
ထိုအခါများတွင် ကိုမြင့်ဌေးက ရယ်ကျဲကျဲနှင့် ပြောတတ်စမြဲ။

“အင်း.. ဒီလိုဟင်းတွေ စားရတော့ ဆွေမျိုးကိုမေ့သွားတာပဲ”

“ဆွေမျိုးမေ့တာမှ ဟုတ်ရဲ့လား ကျောင်းဆရာရယ်.. ဆွေမျိုးသတိရပြီး
ပြန်ပြေးချင်တာပဲ ဖြစ်မှာပါ”

သူမတို့ဝိုင်းစတော့ ကိုမြင့်ဌေးက ဟက်ခနဲ ရှက်ရယ်ရသည်။
သူမတို့ရသောလစာနှင့် မလောက်သော အခါ ပြန်ပြေးချင်တာ အမှန်ပဲဟု ဒေါ်နုနုက
ရယ်ပြောပြောသည်။

သူမကတော့ ဒီရွာကို ရောက်လာရခြင်းအတွက် နောင်တမရချင်ပါ။
သူမ၏ ရှမ်း၊ ပအိုင့်၊ ပလောင်စသော တိုင်းရင်းသားတပည့်လေးများကို
သံယောဇဉ်တွယ်နေပြီ။ သူတို့လေးတွေ ပညာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်လာစေချင်
သော ဆန္ဒများကြောင့် ကြုံရသောဒုက္ခများကို သူမတင်းခံနိုင်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ရွာတစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ သွားဖို့အတွက်ခြေလျင်ခရီးသာရှိသည်။
အရေးအကြောင်းဆိုလျှင် ခရီးမ တွင်လှ။ ကျောက်တန်း ပအိုင့်ရွာရှိ ဆေးပေးခန်းသို့
သွားရမှာလည်း သုံးမိုင်ခရီးရှိသည်။ သင်တန်းဆင်းထားသော ကျန်းမာရေးလုပ်သား
စိုင်းနေဝန်းကတော့ အတော်အသင့်ရောဂါများကိုသာ ကုသနိုင်ပေမည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းသော နားဝင်းရွာမှ

ရွာသူရွာသားများ၏ ။ ကျန်းမာရေးအတွက်သူမ ပူပန်စွာတွေးမိနေသည်။

*

တပည့်ကလေးများကို စာသင်ရတာ သူမပျော်နေပြီ။

ဟိုပုန်းမြို့သို့ တစ်လတစ်ခေါက်ရောက်တိုင်းဝယ်လာသည့် အနွေးထည်၊
စာအုပ်၊ ဘောပင်၊ ခဲတံစည်များကို ဝေငှပေးတိုင်း ကလေးတွေ ဝမ်းသာကြသည်။
စားစရာမုန့်များ ဝယ်လာလျှင် တအံ့တဩဖြစ်နေတာလေးကို သူမမှာ
ဝီတိဖြစ်ရမမြဲ။

တစ်ခါတစ်ရံတော့ ငိုအားထည် ရယ်အားသန်သော စကားမျိုး
ကြားရတိုင်း သနားစိတ်နှင့် ပြုံးမိရပြန်သည်။ အိုက်စံနှင့် အိုက်ခန်းတို့က တစ်မျိုးစီ။

“ဆရာမတို့နေတဲ့ ရန်ကုန်မြို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ရွာလောက်ရှိလား”

“ကျွန်တော်တို့အတွက် အင်္ကျီတွေဝယ်ခဲ့နော် ဆရာမ။
ဆရာမဝယ်လာမှ ဝတ်ရမှာ” ဟု ခွန်မောင်ကပြော တတ်သေးသည်။

တပည့်လေးများက သူမကို ဒီလိုပြောလေ ကြင်နာစိတ်ဖြင့်
ဝယ်မိလေလေပါပဲ။ ဒေါ်နုနုက တစ်ခါတစ်ရံ ညည်းတတ်သေးသည်။

“လတ်ရေ...ရတဲ့လစာနဲ့ ဝမ်းမနာသားသမီးတွေအတွက် ဝယ်ရတော့
အပြန်လမ်းစရိတ်တောင် ကျန်ပါဦး မလားပဲနော်...”

“ကိစ္စမရှိပါဘူး မမနုရယ်...တော်ထဲမှာ သနပ်ဖက်ခူးပြီး
စရိတ်ရှာကြတာပေါ့...ကျောင်းဆရာရော ခူးဦး မလား”

“အင်း...ကျွန်တော်လဲ ခူးရမှာပါပဲ။ ဝန်းထမ်းဆန်ရောင်းရတာ လေးလဲ
ကုန်ပြီလေဗျာ။ ဟဲ...ဟဲ ကုသိုလ်တွေ ...ကုသိုလ်တွေ”

သူမတို့ သုံးယောက်သားဆုံလျှင် ဟာသနောသော အပြောများဖြင့်
စိတ်ဖြေရသည်။ သူမတို့က ဘယ်လိုပင် ဝီရိယစိုက်၍ ကြိုးပမ်းသင်ကြားပြသပေမယ့်
တချို့ကျောင်းသားများက စိတ်ပါလက်ပါမရှိလှ။

တောင်ယာစိုက်ရင်း သနပ်ဖက်ခူးရန်သာ စိတ်သန်နေကြစမြဲပါ။ ဒီရွာ၊
ဒီနယ်က ကလေးအတတ်များများပင် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက်
ရုန်းကန်နေကြရသည်ကို သူမတို့ သိထားပြီးသား။ တတ်နိုင်သရွေ့လည်း
ခွင့်လွှတ်ထားပြီးသား...။

အင်း...ကျောင်းပျက်တာတွေ၊ စာမရတာ တွေ ခွင့်လွှတ်နိုင်ပေမယ့်
ကလေးများ၏ အနာဂတ်အတွက် ပူနေမိသည်။ ကလေးများကို
ပညာတတ်ဖြစ်စေချင်သော စေတနာ၊ သံယောဇဉ်က သူမရင်မှာ တွယ်ငြိနေပြီလေ။

*

ညနေဆည်းဆာသည် မြူခိုးများ ဝေ့ဝိုက်နေသဖြင့်
မှောင်လှလှဖြစ်နေပြီ။ မူလတန်းကျောင်းလေးတည်ရာ တောင်ကုန်းမို့မို့မှ
လှမ်းမျှော်ကြည့်လျှင် ဟိုးဝေးဝေးမှ တောင်ယာများကို မြင်ရသည်။

သစ်ပင်ပန်းပင်များဖြင့် စိမ်းစိုလန်းဆန်းနေသော
သည်တောင်ကြောကိုကြည့်ရတိုင်း ရန်ကုန်မှ မိသားစုကို လွမ်းဆွတ်စမြဲ။

အစဉ်သဖြင့် နှင်းဝေနေသောကြောင့် နေ စောင်းတာနှင့်အအေးပိုလာပြီ။
ကျောင်းလွှတ်ကတည်းက သူမနှင့် စိုင်းနေဝန်းတို့ စကားပြောနေကြခြင်းပါ။
စိုက်ခင်းတွေ အကြောင်းတပည့်လေးများအကြောင့် ရောက်တတ်ရာရာ
ပြောမကုန်နိုင်။

“ဆရာမတို့လည်း နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်ရောက်တော့မယ်နော်. .

ကလေးတွေရဲ့ ပညာရေးအခြေ အနေရော တိုးတတ်မှုရှိရဲ့လား ဆရာမ”

“အင်...နှစ်စတုန်းကတောင် ဒီကျောင်းမှာ ပထမတန်းကနေ လေးတန်းအထိ ကျောင်းသားရှစ်ဆယ်ပဲ ရှိတာ။ အခုလို နှစ်ဆုံးခါနီး ကျတော့ ကျောင်းသားက လျော့နေပြီးစိုင်းရဲ့...။ ကလေးတွေက သနပ်ဖက်ခူးဖို့၊ တောင်ယာစိုက်ဖို့ပဲ စိတ်ပါကြတယ်။ ဒါကလဲ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက်ပဲမို့ အတင်းကြီး ချုပ်ကိုင်ထားဖို့ မဖြစ်ပြန်ဘူး”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာမရယ်...ဒီရွာက စီးပွားရေးအားဖြင့်လဲ နိမ့်ကျနေတော့ ပညာရေးကို ဦးစားမပေးနိုင်ကြဘူးပေါ့လေ... လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကျတော့လည်း ရွာလေးတွေက တောင်ကြားတွေမှာ ရှိနေတော့ လမ်းဖောက်ဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။ အဲဒီ တော့ နယ်မြေဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုတာ မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါပဲဗျာ...။ ဆရာမတို့ လို ပညာရေးဝန်ထမ်းတွေ အရောက်လာကြတာကိုပဲ ဂုဏ်ယူလို့ မဆုံးပါဘူး။ နောင်နှစ်ကျောင်းဖွင့်ချိန်တိုင်းမှာ လည်း ဆရာမတို့ကို မျှော်နေကြမှာပေါ့...”

စိုင်းနေဝန်း၏ စကားအဆုံးတွင် သူမနှုတ်ဆိတ်နေမိပြီ...။

နောင်နှစ်ကျောင်းဖွင့်ချိန်တိုင်းမှာ ဒီရွာကို ပြန်လာဖို့ သူမဘာသာ အသေချာသေးပါ။

“လတ်က ဒီနယ်ကို ပြန်လာဖို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူး စိုင်းရယ်...”

“ဟင်...ဆရာမက ဒီရွာကို ပြန်မလာချင်တော့ဘူးလား”

သူမ၏ အသံက အားနားမှုများရောစွတ်လျက် တုန်ရီပါးလျနေမည်ကို သိသည်။ ပြောလိုက်ရသော စကားအတွက် ရင်မှာကြေကွဲသလို ခံစားနေရတာ ကိုလည်း သူမဘာသာ အသိဆုံးပါ။ မသေချာဘူး စိုင်းရယ်ဟု မတင်မကျပြောတော့ စိုင်းနေဝန်း၏ အကြည့်တို့ မှိုင်းညိုသွားသည်။ အတော်ကြာမှ နီးရာသစ်ရွက်လေးများကို ချွေပစ်ရင်း...

“အင်းလေ . . . အနေအစား မပြည့်စုံနိုင်တဲ့ရွာကလေးဖြစ်လို့ ဆရာမတို့လို ပညာရေးဝန်ထမ်းတွေက မငဲ့ညှာဘူးဆိုရင် ဒီရွာလေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ဖို့ဆိုတာ မမျှော်လင့်ရဲတဲ့ကိစ္စပါပဲဗျာ . . . အရင်ကလာတဲ့ ဆရာ ဆရာမ တွေလဲ ဒီလိုပဲ ထားခဲ့ကြတာပဲလေ။ ဒီရွာက ကလေးတွေကို ပညာတတ်ဖြစ်စေချင်ပါယ်။ ဆရာမကိုတော့ ကျွန်တော်ကို သိပ်မျှော်လင့်ခဲ့တာပါ”

“ရှင် . . .”

သူမ အထိတ်တလန့်ဖြစ်သွားရပြီ။

အသက်သုံးဆယ်နီးပါးရှိမည့်လူပျိုကြီးက ဒီစကားမျိုးပြောတော့ သူမရင်ထဲသိမ့်ခနဲဖြစ်သွားသည်။ သူမက နှစ်ဆယ်ကျော်ပဲ ရှိသေးတာ၊ သူမထက် သုံးနှစ်ကျော်ကြီးသည့် မမနုကို ပြောသင့်သည့်စကားဟု သူမဘာသာ အကွက်ချ ငြင်းဆန် နေမိသေးသည်။

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာမ။ ဦးစိုင်းလူတို့ ဦးစိုင်းလူတို့ ဦးအိုက်ပန်တို့နဲ့ ဒီရွာအကြောင်းဆွေးနွေးတုန်းက ဒီရွာရဲ့ ပညာရေးကို တိုးတက်စေချင်တဲ့ဆရာမရဲ့ စေတနာတွေ၊ သံယောဇဉ်တွေကို တွက်ဆကြည့်ပြီး နောင်နှစ်တွေမှာ လည်း ဆရာမပြန်လာမှာပဲလို့ သေချာတွက်မိခဲ့တယ် ဆရာမ”

လေးတွဲတွဲပြောနေသော စိုင်းနေဝန်း၏ မျက်ဝန်းရိပ်က ညှိုးကျနေသည်။ အားလုံးဝိုင်းကြိုးပမ်းကြရအောင်ပါ ဆိုသောစကားကို သူမခေါင်းမညိတ်ပြမိတော့။ မသေချာသေးသော သူမ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် သူမအနေနှင့် ကတိစကားမပြောသင့်ဟု တွေးသည်။

သူမဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီရွာ၏ အနာဂတ်အရေးဖြစ်သလို သူမဘဝအတွက်လည်း အရေးပါနေသည်။ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒီရွာကို နှစ်စဉ်ပြန်ရောက်လာဖို့အထိတော့ သူမ အနစ်နာခံနိုင်လိမ့်မည် မထင်ပါ။

“သားတို့အားလုံး ဆရာမပြောတာ နားထောင်နော်...
နောက်သုံးရက်ပြီးရင် အတန်းတင်စာမေးပွဲဖြေ ရမယ်။ စာမေးပွဲအောင်ရင်
နောက်တစ်တန်းတက်ရမယ်နော်...”

“ဆရာမ...စာမေးပွဲပြီးရင် ဒီရွာမှာ မနေတော့ဘူးလား...”

“နောက်တစ်ခါ ပြန်လာဦးနော် ဆရာမ...”

တပည့်လေးများ၏ သံယောဇဉ်ကို သိရတော့ သူမရင်ထဲ မောနွမ်းရပြီ။

“လာပါ ဆရာမရယ်... ရေချောင်းမှာ ငါးသွားများပြီး လာပို့ပါမယ်”

အိုက်စံက သူလုပ်နေကျအလုပ်ကိုပြောပြီး သူမကို ချောနေသည်။

ဒီရွာက ကလေးတွေ ဒီလိုပဲ ငါးများကြပြီး ဟင်းစားလုပ်ကြသည်။
ကျောင်းနှင့်ရွာကြားတွင် ချောင်းရှိပြီး ချောင်းပေါ်တွင် တံတားငယ်ရှိသဖြင့်
ကျောင်းလွှတ်ချိန်ဆိုလျှင် ငါးများကြသည်။

သူမရေဆင်းချိုးတာနှင့် ဆုံလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဆရာကိုမြင့်ဌေး
ရေခပ်တာကြုံလျှင်ဖြစ်စေ၊ အော်ငေါက်လွှတ်ရစမြ။

အခုလည်း ငါးဟင်းကြိုက်သော သူမကို ငါးများကျွေးမည်ဟု ပြောသော
ခင်တွယ်စကားကို ရင်မနာဘဲရှိပါ့ မလား။ အိုက်စံကို သနားသဖြင့်
မျက်ရည်ကြည်တို့ ဝေခနဲခိုလာတော့သည်။

“အိုက်စံရယ်... ငါးမများနဲ့။ သူများအသက်ကိုသတ်တာ
ငရဲကြီးတတ်တယ်ကွဲ့။ ငရဲကြီးတယ်ဆိုတာလေ အဲဒီ ငါးပါးစပ်လေး
ငါးများချိတ်စူးသလို သားတို့လဲ ပါးစပ်နာတတ်တယ်။ မလုပ်ရဘူးနော်”

“ဆရာမ... ငါးမများရရင်လေ သနပ်ဖက်သွားဦးမှာပေါ့။

သနပ်ဖက်ရောင်းလို့ရတဲ့ပိုက်ဆံနဲ့ ငါးဝယ်ပြီး ဆရာမကိုပေးမယ်။ ဆရာမက
ငါးဟင်းကြိုက်တယ်ရော

တပည့်လေးအိုက်စံ၏ ခေါင်းလေးနဲ့၊

မျက်လုံးလေးဝိုင်းလျက်ပြောနေဟန်ကိုကြည့်ပြီး သူမရင်မှာကြည်နူး သွားမိသည်။

အိုက်စံကျေနပ်အောင် ပြုံးပြလျက် စာကြိုးစားရန်ပြောရသည်။

စာမေးပွဲရက်တွင် လူစုံလာဖြေရန်မှာပြီးချိန် တွင် ဆရာမ ရန်ကုန်ပြန်လျှင် ရွာထိပ်သို့
လိုက်ပို့ကြရန်နှင့် တချို့ကလေးများက မြေပဲလက်ဆောင် ငရုတ်
လက်ဆောင်များပေးကြမည်၊ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ပြောနေကြသည်။
ဆင်းရဲသော်လည်း စေတနာပိုကြသည့် တပည့်လေးများကို သနားကြင်နာမိပြီ။
ဆော့ရင်း၊ ကစားရင်းဖြင့် ပြေးလွှားဆူညံလျက် ပျော်ရွှင်နေသော ကလေး
များကိုကြည့်၍ ကျေနပ်ပီတိဖြင့် ပြုံးနေမိသည်။ ဒီကလေးတွေဘဝကို ဒီလိုပင်
လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စေချင်တာတော့ အမှန်ပါပဲ။

အိုက်စံ၊ အိုက်မောင်းနှင့် အမောင်၊ အယ်ဦးတို့ သူငယ်ချင်းတစ်စု
သူမနှင့်အတူ ပြန်ရန်စောင့်နေကြပြီမို့ တောင်ကုန်းပေါ်မှ တဖြည်းဖြည်းဆင်းခဲ့သည်။
လက်ထဲမှ ကြိမ်တံလေးကိုလွှဲရင်း ဆိုနေကျသီချင်းတစ်ပိုဒ်ကို
တီးတိုးရေရွတ်ဆိုလိုက်၏ ။

“ချောင်းရေရယ်က တသွင်သွင်...ရွာဝကြားမှာ . .

.ကလေးတွေနဲ့အတူတူ...နေ့စဉ်ဖြတ်ကူးကာ...ပျော် ရွှင်စရာ...ရွာထိပ်က
ကျောင်းလေးဟာ...အေးချမ်းရိပ်သာ တို့စာသင်ကျောင်း...”

*

သည်နေ့ အတန်းတင်စာပေးပွဲဖြေရပြီ. . .။

သူမ၏ တတိယတန်းတွင် လူမစုံသဖြင့် အမောင်ကို မေးလိုက်၏။

“ဟဲ့ . . .အိုက်စံက ကျောင်းမတက်ဘူးလား။

ဒီနေ့အတန်းတင်စာမေးပွဲဖြေရမယ်ဆိုမှကွာ. . .သူ့လောက် အောင်ချင်တာလည်း
သူပဲရှိတယ်။ စာတော်ပေမယ့် လာမဖြေရင် ကျမှာပဲလို့ ပြောပြထားသားနဲ့ကွာ. .
အမောင်နဲ့ တွေ့သေးလား”

“မတွေ့ပါဘူး ဆရာမ။ ကျွန်တော်အစောကြီး လာတယ်ရော”

“သူမ စိတ်မောသွားပြီ. . .။”

ဒီကလေးက စာတော်သလောက် လိမ္မာရေးခြားရှိ၍ သူမအချစ်ပိုရသော
တပည့်ပါ။ မူလတန်းကျောင်းမှ အောင်လျှင် ဟိုပုန်းမြို့ရှိ အထက်တန်းကျောင်းသို့
ဆက်ထားပေးရန် ရွာမှလူကြီးသူမများနှင့် သူမဆွေးနွေးထား ပြီးသား . . .။

ခုလို လာမဖြေတော့ သူမရင်မောမိတာ အမှန်ပင်။ အချိန်လိုသေးသဖြင့်
ကျောင်းလမ်းရှိရာ ဆင်ခြေလျောသို့ မျှော်နေမိ၏။

ထိုစဉ် ကျောင်းလမ်းတောင်ကုန်းမို့မို့လေးသို့ တရွေ့ရွေ့တက်လာသော
အိုက်စံ၏ အမေကို တွေ့လိုက် ရသည်။ ကျောင်းပေါက်ဝတွင် ကြိုနေသော သူမကို
မြင်တာနှင့်. . .

“ဆရာမ. . .ဆရာမရယ်. . .အိုက်စံလေ. . .အိုက်စံ”

“ဟင်. . .အိုက်စံ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ပြောလေ ပြောပါ အဒေါ်”

သူမ အထိပ်တလန့် မေးလိုက်တော့မှ အိုက်စံအမေက တရှိုက်ရှိုက်
ငိုချတော့သည်။

“အိုက်စံလေ. . .ဆရာမကို ငါးဝယ်ပြီး လက်ဆောင်ပေးဖို့တဲ့ သနပ်ဖက်
သွားခူးတယ် အဲဒါ ပိုးထိပြီး သေပြီ ဆရာမ. . .”

“ရှင်. . .”

ဘုရား...ဘုရား...အိုက်စံ ဆုံးပြီတဲ့လား။

အိုက်စံရယ်...ဖြစ်ရတယ်ကလေးရယ်။ တွေးရင်းနှင့်ပင် ရင်မှာထိရှု
ကြကွဲနာကျင်မိသည်။ သူမကို ချစ်သော တပည့်လေး သူမဒီရွာကို
ပြန်မလာမှာစိုးရိမ်သည့်ကလေး။ သူမကို လက်ဆောင်ပေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားရင်း
ရေတိမ်နစ်ခဲ့ရှာပြီပေါ့...။

“ပိုးထိတာနဲ့ ကျောက်တန်းရွာက ဆေးပေးခန်းကို မသွားဘူးလား။
ဒီရွာက စိုင်းနေဝန်းလဲ ဟိုပုန်းကိုသွားပြီး ဆေးဝယ်တာ သုံးရက်ရှိပြီ။ သူရှိရင်တော့
မြွေဆိပ်မတက်အောင် လုပ်နိုင်မှာပါ။ ကျောက်တန်းရွာကို ခေါ်မသွားဘူး လား
အဒေါ်ရယ်...”

“ဝေးလို့ မခေါ်သွားဖြစ်ဘူး ဆရာမရဲ့။ ငါတို့မှာလဲ ပိုက်ဆံမရှိဘူး။
တစ်ရက်ကြာတော့ အိုက်စံသေတယ် ဆရာမ”

မျက်ရည်သုတ်ရင်း သနားစဖွယ်ပြောနေသော အိုက်စံ၏ အမေးကို
ဘယ်လိုဖြေသိမ့်စကားပြောရမှန်းမသိ အောင် ဖြစ်သွားသည်။
မြွေပေါက်ထားသည့်လူနာကို နှစ်ရက်လုံးလုံးထိုင်ကြည့်နေသတဲ့လား။ ဒီကလေး
သေဆုံးရ ခြင်း၏ တရားခံသည်။ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်
ဗဟုသုတနည်းပါးကြသောကြောင့်ဟု အပြစ်ဖို့လို့ရနိုင်သလို လမ်းခရီး ဆက် သွယ်မှု
ညံ့လို့၊ ဆေးပေးခန်းမရှိလို့ဟုလည်း အပြစ်တင်နိုင်သေးသည်။

ဘယ်သူ့အပြစ်ကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် ချစ်လှစွာသော
တပည့်လေးအိုက်စံကိုတော့ ဆုံးရှုံးလိုက်ရပြီ။ ရင်မှာမွန်းကြပ် စွာခံစားမိလျက်
မျက်ဝန်းမှ မျက်ရည်ဥများ တလိမ့်လိမ့်ကျလာသည်။ သနားလိုက်တာ
အိုက်စံလေးရယ်။

နှစ်တွေကြာခဲ့ပါပြီ...။

နားဝင်းရွာတွင် သူမအနေကြာလာသည်နှင့် အမျှ ကလေးများ၏ ပညာရေးလည်း တိုးတက်ခဲ့ပြီ။ သူမကို ခင်တွယ်ကြောင်းနှင့် ပညာရေးကို လိုလား၍ သူမကိုပြန်လာစေလိုကြောင်း အသက်ရင်း၍ သက်သေပြခဲ့သော အိုက်စ်လေးကြောင့် နားဝင်းရွာသို့ နှစ်စဉ်ပင် သူမအရောက်ပြန်ခဲ့သည်။

တခြားဆရာမတွေသာ အပြောင်းအလဲရှိမည် သူမကတော့ ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာစွာ ရွာမှာ မြဲမြဲနေတော့ သည်။

သည်နယ်မှကလေးများကို တောင်ယာစိုက်ခင်းတွင်သာ ဘဝမဆုံးစေချင်။ သနပ်ဖက်ခူးရောင်း၊ ငါးမျှား ရောင်း စသောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအလုပ်ဖြင့် အညွန့်မတုံးစေချင်။ စာတတ်ပေတတ် ဖြစ်စေချင်သည်။ အတွေးအခေါ် အသိဉာဏ်၊ ဗဟုသုတ မြင့်မားစေချင်သောဆန္ဒက ရင်မှာအပြည့်ပါ။

နှစ်တွေကြာခဲ့ပြီးဖြစ်၍ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော ခုခေတ်ကာလတွင် နားဝင်းရွာ၏ အခြေအနေလည်း ပြောင်းလဲတိုးတက်နေပြီ။ အခုဆိုလျှင် ခရီးလမ်းလည်း အတော်အသင့်ကောင်းမွန်ခဲ့ပြီ။

“အိုက်စ်ရေ...မင်းကို ပညာတတ်တစ်ယောက်အဖြစ် မြင်ချင်လှပါဘိတော့ ကလေးရယ်...”

သူမကတော့ အိုက်စ်ကို လွမ်းဆွတ်တမ်းတရင်း ဒီနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အားသွန်ကြိုးပမ်းနေမိသည်။

“အိုက်စ်ရယ်...မင်းအသက်ပေးပြီး ဆရာမကို ချစ်ပြသွားသလို ဆရာမကလည်း တစ်ဘဝလုံးပုံပြီး မင်းရဲ့ ရွာကို ချစ်နေမှာပါ ကလေးရယ်... ဒါတွေကို တမလွန်ဘဝက မင်းလေးယုံကြည်ကျေနပ်နိုင်ပါစေကွယ်”

ကျောင်းလမ်းလေးတွင် ရပ်ပြီး အိုက်စံကို တသသအမှတ်ရလျက်
ကြွနေမိတုန်းပင်။ နားဝင်းရွာလေးက ခုတော့ သေသပ်လှပ၍
စနစ်တကျရှိနေပါပကော။ ဒီရွာရှိကလေးများထဲမှ နိုင်ငံ၏
ခေါင်းဆောင်ကောင်းများရှိလာ ဦးမှာပဲဟု သူမအသေအချာပြောရဲသည်။

ထိုသောအခါ သူမ၏ အနစ်နာခံမှုတွေ၊ ရင်တွင်းဆန္ဒတွေ၊
စေတနာအရင်းအနှီးတွေကြောင့် သူမအနေနှင့် တစ်ဘဝလုံး
ကြည့်ရှုပီတိဖြစ်နေနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါလား။

ရောင်ခြည်ဦး၊ မတ်၊ ၁၉၉၈

*